

ที่ อบ ๐๐๑๙/ ๐๓๗๔

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี
ถนนแจ้งสนิท อบ ๓๔๐๐๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง บทความกฎหมายน่ารู้ เรื่อง ลายมือชื่อนั้น สำคัญไฉน

เรียน พัฒนาการอำเภอ ทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทความกฎหมายน่ารู้ เรื่อง ลายมือชื่อนั้น สำคัญไฉน จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอุบลราชธานี ได้รับแจ้งจากกรมการพัฒนาชุมชน เรื่อง บทความกฎหมายน่ารู้ เรื่อง ลายมือชื่อนั้น สำคัญไฉน โดยสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ได้ดำเนินการจัดทำและเรียบเรียงความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย คำพิพากษา ข้อสังเกต ข้อควรระมัดระวัง เกี่ยวกับการทำนิติกรรม และในการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ ขึ้น

ในการนี้ จึงขอให้สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ตามโอกาสและช่องทาง สื่อต่างๆ ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ศึกษาเป็นความรู้ และถือเป็นข้อปฏิบัติ และสามารถดาวน์โหลดบทความได้ที่เว็บไซต์ www.womenfund.in.th หัวข้อ “สื่อเผยแพร่” รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายคมกริช ชินชนะ)
พัฒนาการจังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มงานประสานและสนับสนุนการบริหารงานพัฒนาชุมชน

โทร. ๐ - ๔๕๓๔ - ๔๖๒๘

โทรสาร ๐ - ๔๕๓๔ - ๔๖๒๘

ลายมือชื่อนั้น สำคัญไฉน

ในการทำนิติกรรมสัญญาของบุคคลต่าง ๆ ไม่ว่าจะในฐานะใดก็ตามที่ต้องการให้เกิดผลตามกฎหมายย่อมหลีกเลี่ยงไม่พ้นการกระทำในส่วนที่เป็นสาระสำคัญซึ่งก็คือ “การลงลายมือชื่อ” ของผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการลงลายมือชื่อนั้น มีเจตนารมณ์เพื่อเป็นการยืนยันความมีตัวตนของเจ้าของลายมือชื่อ อาจอยู่ในฐานะของคู่สัญญาหรือฐานะอื่น ๆ ก็ได้ แต่หัวใจสำคัญของการลงลายมือชื่อนั้นอยู่ที่ผู้ทำเอกสารจะต้องลงลายมือชื่อของตนเอง จะลงลายมือชื่อของผู้อื่นไม่ได้โดยเด็ดขาด มิฉะนั้นจะมีผลเท่ากับเป็นการปลอมเอกสาร ซึ่งเป็นความผิดอาญาอันมีอายุอมความได้ พร้อมทั้งนิติกรรมสัญญาที่ได้ทำไว้แก่กันนั้นตกเป็นโมฆะ ไม่สามารถบังคับใช้ได้ แต่ก็มีประเด็นที่น่าสงสัยต่อมาเช่นกันอีกว่า ถ้าการลงลายมือชื่อของผู้อื่นโดยที่เจ้าของลายมือชื่อยินยอมนั้นสามารถกระทำได้หรือไม่ และผลทางกฎหมายจะเป็นอย่างไร ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๒๐/๒๕๑๗ พิพากษาไว้ว่า “ลายมือชื่อนั้นไม่มีกฎหมายให้เซ็นแทนกันได้ แม้จะมอบอำนาจก็เซ็นแทนไม่ได้ จำเลยเซ็นชื่อสามีจำเลยลงในสัญญามัดจำซื้อขายที่ดินจึงเป็นการลงลายมือชื่อปลอม” และยังมีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๗๒/๒๕๕๗ พิพากษาไว้ว่า “การที่นางสาวสวย ลงลายมือชื่อของนางสาวสุข ไม่มีกฎหมายให้อำนาจลงลายมือชื่อแทนกันได้ แม้นางสาวสุขจะอนุญาตหรือให้ความยินยอม และเจ้าหน้าที่ผู้จัดทำบันทึกแนะนำให้นางสาวสวยลงลายมือชื่อของนางสาวสุขก็ตาม ก็ลงลายมือชื่อแทนกันไม่ได้ การที่นางสาวสวยลงลายมือชื่อนางสาวสุขในเอกสาร จึงเป็นการลงลายมือชื่อปลอมในเอกสาร”

ที่นี้มีประเด็นที่ชวนให้ขบคิดต่อไปอีกว่า ถ้าเกิดไปลงชื่ออื่น เช่น ลงชื่อเล่นของผู้ทำสัญญาจะถือว่าเป็นการลงลายมือชื่อตามกฎหมายหรือไม่ ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๔๘/๒๕๓๐ พิพากษาไว้สรุปสาระสำคัญได้ว่า “จำเลยทั้งสองเป็นสามีภรรยาเขียนจดหมายถึงโจทก์ ข้อความในจดหมายดังกล่าวฟังได้ว่าจำเลยทั้งสองร่วมกันกู้ยืมเงินโจทก์ โดยจำเลยทั้งสองเขียนชื่อเล่นของจำเลยทั้งสองไว้ในตอนท้ายจดหมายด้วยตัวอักษรหวัดแกมบรรจง ถือว่าเป็นการลงลายมือชื่อตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว”

ก็ขอฝากข้อสังเกตหรือข้อควรระวังจากตัวอย่างคำพิพากษาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ให้กับพี่น้องเราชาวพัฒนาชุมชนทุกท่านไม่ว่าจะรับผิดชอบงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีหรือไม่ ได้โปรดใช้ความระมัดระวังและแนะนำเป็นความรู้ให้กับสมาชิกลูกหนี้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีและประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการรักษาสิทธิประโยชน์ของตนและมีให้การทำนิติกรรมสัญญาต้องตกเป็นโมฆะ แล้วสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจะนำความรู้ดี ๆ ที่เป็นประโยชน์มานำเสนออีกครั้งในฉบับหน้า

นางสาวกิตติมา ชินาลัย นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ผู้เรียบเรียง

นายธีระพล คู่คิด ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย

ผู้ตรวจทาน